



رئیس‌جمهور ترکیه در جریان سفر به باکو مدعی شد رویکرد ایران در منطقه قفقاز هم جمهوری آذربایجان و هم ترکیه را ناراحت می‌کند

ماجرای جویبی ژئوپلیتیک با «زنگزور»



عکس: فارس

سیاست خارجی

برخلاف جمهوری اسلامی که سعی می‌کند با میانداری و تأکید بر حفظ تمامیت ارضی کشورهای همسایه از جمله آذربایجان و ارمنستان، تنش‌های برآمده از اختلافات تاریخی دو کشور را فرو بنشانند، دولتمردان باکو می‌گوشتند از این فرصت برای غیریت‌سازی و تشدید تقابل با ایران بهره‌برند؛ روندی که بخشی از آن اخیراً از زیر سؤال رفتن رویکرد اصولی ایران در منطقه قفقاز در نشست خبری «الهام علی‌اف»، رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان و «رجیب طیب اردوغان»، رئیس‌جمهور ترکیه آغاز شد و در ادامه با تأکید بر ترتیب دادن سازگاری جهت تحقق اهداف زیاده‌خواهانه باکو در نقاط مرزی مورد تنش ادامه یافت.

«اردوغان» که دوشنبه گذشته در نخستین سفر خود بعد از انتخاب مجدد به عنوان رئیس‌جمهور ترکیه راهی باکو شده بود، در نشست خبری مشترک با همتای باکویی خود، گشایش کریبدور «زنگزور» را اجتناب‌ناپذیر دانست و تأکید کرد که تلاش‌های خود را برای راه‌اندازی این کریبدور ادامه خواهد داد. رئیس‌جمهور ترکیه همچنین در موضعگیری دور از انتظار خود با این ادعا که «گشایش کریبدور زنگزور مسأله‌ای با ایران است نه ارمنستان»، افزود: «رویکرد ایران، هم جمهوری آذربایجان و هم ترکیه را ناراحت می‌کند.»

جمهوری اسلامی در حالی با این موضعگیری صریح مقام عالی رتبه ترکیه مواجه شد که مورد اشاره قرار دادن «ایران» به عنوان مانع تحقق زیاده‌طلبی‌های باکو حائز اهمیت ویژه‌ای بود. با این حال

کمانه‌ای که پس از این موضعگیری بحث‌برانگیز در آذهان تقویت شد، همراهی صریح رئیس‌جمهور ترکیه با رویکرد مبتنی بر تنش‌سازگی‌های آذربایجانی بود.

قطع پیوستگی ایران و ارمنستان
بر سر احداث دالان «زنگزور» را پس از آن کلید زد که این کشور در

جنگ سه سال پیش با ارمنستان بر سر منطقه «قره‌باغ» که در نقشه پرماجرای قفقاز جنوبی از سر گذراند، موفق شد بخش وسیعی از مناطق مورد مناقشه را به سرزمین خود ملحق کند؛ نتیجه‌ای که اگر با سیاست اصولی و منطقی همسایگان باکو بویژه جمهوری اسلامی رویه‌رو نمی‌شد، امکان حصول نداشت. اما به نظر می‌رسد که مقام‌های آذربایجانی چندان تمایلی به اجرای تعهداتی که در قالب پیمان آتش‌بس با ارمنستان به آن متعهد شده بودند، نداشتند. آغاز دور تازه‌ای از تنش‌های گاه و بیگاه آذربایجان با ارمنستان اگرچه به عنوان پس‌لرزه‌های آتش‌بس ۲۰۲۰ طبیعی قلمداد می‌شد اما در واقعیت اهدافی زیاده‌خواهانه را جست‌وجو می‌کرد. چنانکه باکو در پی دامن زدن به تنش‌های مرزی، صرف و اشغال بخشی از خاک ارمنستان در استان «سیونیک» برای ایجاد دالان موهوم «زنگزور» و تحمیل آن به «ایران» و همچنین تهران را دنبال می‌کرد. در صورت احداث دالان «زنگزور»، پیوستگی

حاکمیت دولت‌ها باشند». برگزاری چندین رزمایش نظامی در مرزهای شمالی هم پشتوانه‌ای برای رویکرد اعلامی دولت در قبال تحرکات جنجالی «الهام علی‌اف» بود.

اجرای چند سناریو

باکو در حالی با هشدارهای تهران روبه‌رو شد که به این مهم وقوف داشت در صحنه میدانی، امکانی برای به اجرا گذاشتن برنامه‌های خود جهت تغییردر جغرافیای قفقاز ندارد. از این رو طبیعی بود برای رسیدن به هدف خود، چندین سناریوی همزمان را کلید بزند. غائله‌سازی در خصوص سفارت در تهران و تلاش برای ترویجستی جلوه دادن آن که با کاهش سطح روابط دیپلماتیک با ایران همراه شد یکی از برنامه‌های جنجالی و تنش‌زایی بود که در دستور کار آذربایجان قرار گرفت. ایجاد ترتیباتی برای تشدید ایران ستیزی و شیعه ستیزی، استقرار تکفیری‌ها و شکل دهی به ایده «پان‌ترکیسم» وجود دیگری از سیاست ضد امنیتی آذربایجان به شمار می‌رفت که دمیدن بر آتش تنش‌های قومی را جست‌وجو می‌کرد. این روند را می‌توان در پیوند با مناسبات رو به افزونی اززیایی کرد که در ماه‌های اخیر میان جمهوری آذربایجان و رژیم صهیونیستی جریان یافت؛ روندی که به تقویت تحرکات نظامی باکو به پشتوانه حمایت‌های همه‌جانبه تل آویسو در سرزمین‌های مورد مناقشه با ارمنستان انجامیده و

همچنین به پروپاگاندای رسانه‌ای علیه ایران شتاب بخشیده است. تردیدی وجود ندارد که تلاش برای نزدیکی با اسرائیل به شکل پرنرگی می‌تواند منافع امنیتی ایران را تحت تأثیر قرار دهد. همچنین قطع رابطه جغرافیایی ایران و ارمنستان از طریق تسلط باکو بر استان «سیونیک» ارمنستان موجب قطع دسترسی کشورمان به گرجستان و بندر «باتومی» در ساحل دریای سیاه خواهد شد و آن را در تنگنای ژئواستراتژیک قرار خواهد داد.

این در حالی است که راه‌اندازی «دالان زنگزور» مغایر مفاد توافق ۹ نوامبر ۲۰۲۰ به شمار می‌آید؛ توافقی که بر رفع آسناد مسریه‌های مواضاتی اشاره می‌کند، نه ایجاد یک گذرگاه به بزرگی استان سیونیک ارمنستان. در پی این اقدامات بود که جمهوری اسلامی چندین بار در عالی‌ترین سطوح، نسبت به رویکرد جمهوری آذربایجان هشدار داد و رئیس‌جمهور ترکیه تأکید کرد که «ارتباط ایران و ارمنستان نباید به خطر بیفتد و راه‌های ارتباطی باید تحت

در منطقه قفقاز جنوبی بینجامد. در این میان اشتیاق ترکیه برای نیل به این هدف، می‌تواند مسأله اختلاف میان «تهران و باکو» را به مسأله میان «تهران و آنکارا» تبدیل کند. این همان واقعیتی است که شخص «اردوغان» باید در روند تعاملات چندجانبه منطقه‌ای خود بویژه با ایران در نظر گیرد. از خاطر نرفته است که در جریان سفر سه‌گذشته رئیس‌جمهور ترکیه به تهران و دیدار با مقام معظم رهبری، بخش مهمی از فرمایشات رهبرانقلاب به رویکرد اصولی جمهوری اسلامی ایران در منطقه قفقاز اختصاص یافت. رهبری با ابراز خشنودی از بازگشت منطقه قره‌باغ به خاک جمهوری آذربایجان عنوان کردند: «اگرسیاستی مبنی بر مسدود کردن مرز ایران و ارمنستان وجود داشته باشد، جمهوری اسلامی با آن مخالفت خواهد کرد، چرا که این مرز یک راه ارتباطی چند هزار ساله است.»

ذیل چنین حساسیتی است که ریل‌گذاران سیاست خارجی آنکارا نباید فراموش کنند که جمهوری اسلامی به عنوان یک بازیگر مهم و اثرگذار درمنطقه و با بهره‌مندی از بالاترین سطح از مؤلفه‌های قدرت، امکان ایستادگی بر رویکرد اصولی خود در منطقه قفقاز را دارد و جایگیری اشتباه «اردوغان» در این روند مورد مناقشه، می‌تواند هزینه‌های گزافی برای رابطه ایران و ترکیه به عنوان دو متحد تاریخی به دنبال داشته باشد.

لزم تجدید نظر در یک ادعا

از سوی دیگر نقش استراتژیک ایران در منطقه و تأثیراتی که بویژه در جریان حل و فصل منازعات تاریخی و هزینه‌ساز قفقاز داشته، واقعیتی است که نباید از نظر تصمیم‌گیرندگان باکو دور بماند. آنچه مسلم است اینکه «الهام علی‌اف» در ماه‌های اخیر از کانال‌های رسمی و غیررسمی، پیام‌های لازم اف» در چهارچوب تلاشی باشد که در این مقام آذربایجانی برای تقویت توان میدانی و دیپلماتیک خود جهت دستیابی به خواسته‌هایش در منطقه قفقاز به جریان انداخته است. البته نباید فراموش کرد که ترکیه نیز بی‌میل نیست تا برای ایجاد یک هاب ترانزیتی - انرژری از طریق ایجاد پیوستگی سرزمینی با جمهوری آذربایجان، این کشور را از طریق خاک خود به اروپا متصل کرده تا ضمن تقویت محوریت خود در منطقه، زمینه‌های ضعیف‌تر شدن رقبای منطقه‌ای را فراهم آورد. امری که می‌تواند به تضعیف مؤلفه‌های قدرت جمهوری اسلامی

سیاسی



دیگه چه خبر؟

در سال‌های دولت روحانی چکار می‌کردید؟

«**خبر اول اینکه**،عباس عبدی از محکومان امنیتی و چهره‌های رسانه‌ای جریان اصلاحات که به شغل ستون نویسی در روزنامه‌های زنجیره‌ای مشغول است، در گفت‌وگویی با روزنامه اعتماد گفت: «حاکمیت تصور می‌کند اگر روزنامه‌ها مشکلات جامعه را منعکس کنند، سیاه‌نمایی کرده‌اند». این سخن از سوی عبدی در حالی مطرح می‌شود که او و بسیاری دیگر از اصلاح‌طلبان طی هشت سال دولت روحانی مسئولیت سفیدشویی از اقدامات وزرا و برنامه‌هایی را داشتند که به تشدید اوضاع اقتصادی منجر شد. نکته جالب توجه آن است که این چهره‌ها و روزنامه‌های زنجیره‌ای در طول دولت‌های یازدهم و دوازدهم با کمترین انتقاد از عملکرد فاجعه‌آمیز تیم حسن روحانی، اقدام به دستاوردسازی از توافق ضعیفی چون برجام کردند و حالا حتی سفرهای استانی هیأت دولت و افتتاح پروژه‌های ملی را هم سانسور می‌کنند؛ در یک نمونه از سیاه‌نمایی این جریان‌ها، دو سال است که آنها مدام درباره گران‌شدن بنزین و تحریک افکار عمومی علیه دولت خبرسازی می‌کنند درحالی‌که پیش از این نسبت به اتفاقات آبان ۹۸ و عملکرد مسأله‌دار دولت وقت در مدیریت آشوب‌های اجتماعی، باز هم به حمایت از حسن روحانی پرداخته بودند. در همین رابطه عباس عبدی در سرفقاله روزنامه اعتماد نوشته بود: «دولت روحانی از سوی جناح تندروی موجود در ساختار حکومت و طرفدار آن بشدت تحت فشار بود. به همین علت هر اقدام آن می‌توانست با مخالفت جدی و غیرمنصفانه آنان مواجه شود. این نیروها حتی درک درستی از منافع خود نداشتند، زترا اقداماتی از قبیل اصلاح قیمت‌ها را باید حمایت می‌کردند تا بلکه در سال ۱۴۰۰ که قطعاً خودشان سر کار می‌آمدند از حیث مشکلات قیمت‌گذاری راحت باشند، ولی چون با دولت روحانی همکاری کرده‌اند و می‌دانند که قیمت‌های گزافه‌شده می‌ورزیدند، حتی علیه اقدامات اقتصادی او مثل تغییر قیمت بنزین وارد عمل شدند.»

انهدام یک تیم تروریستی

در جنوب‌شرق کشور

«**خبر دیگر اینکه**،یک تیم مسلح که قصد انجام اقدامات تروریستی در جنوب شرق کشور را داشت، توسط رزمندگان واحدهای اطلاعاتی و عملیاتی قرارگاه قدس نیروی زمینی سپاه در جنوب استان سیستان و بلوچستان رهگیری و شناسایی و قبل از راه‌آبادی منهدم شد. به گزارش سپاه نیز، روابط عمومی قرارگاه قدس نیروی زمینی سپاه در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: با اشراف اطلاعاتی یگان‌های امنیتی واطلاعاتی قرارگاه قدس نیروی زمینی سپاه و همکاری سربازان گمنام امام زمان (عج)، یک تیم مسلح تروریستی در جنوب استان سیستان و بلوچستان رهگیری و قبل از انجام هر اقدام تروریستی برنامه‌ریزی شده، طی عملیاتی غافلگیرکننده منهدم شد. این اطلاعاتیه افزوده است: در این عملیات، دو نفر از تروریست‌ها به هلاکت رسیده و یک نفر دیگر نیز دستگیر شد و مقادیری سلاح، مهمات و مواد منفجره همراه آنان کشف و ضبط گردید.

پاکسازی ارتقاعات کوسالان

از گروهک‌های ضدانقلاب

«**دست آخر اینکه**، فرمانده سپاه بیت‌المقدس استان کردستان با پاکسازی ارتقاعات کوسالان در این استان از گروهک‌های ضدانقلاب خبر داد. به گزارش تسنیم، سردار سیدصادق حسینی این خبررا درپروز در حاشیه رزمایش بزرگ سپاه بیت‌المقدس در منطقه کوسالان سروآباد اعلام کرد و گفت: این عملیات با نام محرم و با هدف پاکسازی بخشی از ارتقاعات مهم و استراتژیک کوسالان از لوٹ وجود گروهک‌های ضدانقلاب، توسط سپاه اجرا شد. وی تأکید کرد: در این عملیات تلفات بسیاری بر تروریست‌های ضدانقلاب وارد شد و با این عناصر عملیات تا پاکسازی کامل این استان تروریستی ادامه خواهد داشت. فرمانده سپاه بیت‌المقدس کردستان در عین حال دروغ‌پررگنی رسانه‌های ضدانقلاب مبنی بر شهادت یک نیروی سپاه در این رزمایش را تکذیب کرد و ابراز داشت: این عملیات با موفقیت کامل برای چرای دام هوارنشینان و عشایر و از ظرفیت‌های مهم گردشگری است و سال‌های متعددی اشرار و ضدانقلاب در نقاط مهم این منطقه دست به اقدامات نام‌کننده، اخذی و شرارت می‌زدند. سردار حسینی با بیان اینکه سپاه همواره دغدغه امنیت و آرامش مردم را دارد، تصریح کرد: هر کجا که ما احساس کنیم نیاز به امنیت است و شرارتی را داده است حتماً سپاه ورود خواهد کرد.



عکس: ایرنا

مقابله با هر گونه تهدید را داریم. امیر حیدری با بیان اینکه با همکاری نیروهای نظامی و انتظامی مرز‌های کشور را رصد و وضعیت این یگان‌ها قرار گرفت و گفت: این‌تیب به مدت سه سال به مناطق مرزی غرب کشور اعزام شده بود که خوشبختانه این عزیزان توانستند مأموریت محوله ارتش جمهوری اسلامی ایران را با حفظ و با پشتیبانی مردم، محافظ این خاک مقدس هستیم، اجازه نمی‌دهیم کوچک‌ترین تحرکی به کشور آسیب بزند.

آنچه در صحبت‌های فرمانده نژادا محوریت داشت، آمادگی و هماهنگی نیروهای مسلح و امنیتی کشور برای برقراری امنیت مرزی و خنثی‌سازی راهبردهای دشمن صهیونیستی بود. اینکه امروز نقش یگان‌های نیروی زمینی ارتش در حفاظت از مرزهای ایران اسلامی بسیار حائز اهمیت است، تصریح کرد: با همدلی و همراهی همه نیروهای نظامی و انتظامی اشراف اطلاعاتی در منطقه و سطح کشورمان وجود داشته و ضمن رصد و مراقبت از مرزها، آمادگی

«ایران» از هماهنگی نیروهای مسلح کشور در حراست از امنیت مرزی ایران گزارش می‌دهد

تداوم مقابله با گروهک‌های تجزیه‌طلب و اشرار

اطلاعاتی گروهک‌های تجزیه‌طلب و اشرار مرزی در خاک پاکستان منهدم نشود، امنیت پایدار در منطقه بلوچستان برقرار نمی‌شود. باز در کنار موارد سخت‌افزاری باید به نرم‌افزار سلفی‌گری به عنوان نیروی تسهیل و توجیه‌کننده اقدامات خونبار اشاره کرد که عمده‌ا در مدارس علمی وهابیت ریشه دارند.

ثبات مرزهای غربی

رخداد دیگر در حوزه امنیت مرزی به بازدید فرمانده نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، امیر کیومرث حیدری از تیب ۲۲۸ پیر سفر و کسب اطلاع از وضعیت مرزهای غربی کشور باز می‌گردد. به گزارش تسنیم، امیر کیومرث حیدری ظهر دیروز در سفر خود به استان کردستان، از تیب ۲۲۸ متحرک هجومی سقز بازدید و در جریان میزان آمادگی و آخرین وضعیت این یگان‌ها قرار گرفت و گفت: این‌تیب به مدت سه سال به مناطق مرزی غرب کشور اعزام شده بود که خوشبختانه این عزیزان توانستند مأموریت محوله ارتش جمهوری اسلامی ایران را با شایستگی کامل به اتمام برسانند. فرمانده نیروی زمینی ارتش با بیان اینکه امروز نقش یگان‌های نیروی زمینی ارتش در حفاظت از مرزهای ایران اسلامی بسیار حائز اهمیت است، تصریح کرد: با همدلی و همراهی همه نیروهای نظامی و انتظامی اشراف اطلاعاتی در منطقه و سطح کشورمان وجود داشته و ضمن رصد و مراقبت از مرزها، آمادگی

فرماندهان انتظامی با هدف

ایجاد فشار روانی روی نیروها و خانواده‌های ایشان صورت گرفت. اما همان‌طور که اشاره شد، علی‌رغم توطئه‌های بی‌وقفه و مستمر سروسری‌های اطلاعاتی بیگانه، هم پروژه‌های تجزیه‌طلبانه و نقض تمامیت ارضی جمهوری اسلامی ایران با شکست مواجه شده و هم برنامه‌های منطقه‌ای ایران با همان سرعت و قدرت قبیل پیش می‌رود. درخصوص امنیت مرزی با یکسره مجموع اقدامات هماهنگ دیپلماتیک و امنیتی و نظامی اشاره کرد که این روزها در جریان است؛ روندی که تداوم آن می‌تواند خنثی‌کننده برنامه‌های ضدامنیتی رژیم صهیونیستی علیه امنیت ملی ایران باشد .

نشستی برای امنیت شرق ایران

صبح دیروز سپهبد حمود الزمان خان، دبیر کل وزارت دفاع پاکستان با حضور در ستاد دفاع با سردار سید مهدی فرجی، جانشین وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح دیدار کرد. در این دیدار علاوه بر تأکید بر علائق و پیوندهای ناگسستنی دو ملت ایران و پاکستان و توجه به گسترش میدا دلات اقتصادی به عنوان زمینه امنیت مرزهای دو کشور، بر راهکارهای مقابله با گروهک‌های تجزیه‌طلب و اشرار مرزی تأکید شد.

به گزارش فارس، سردار سید مهدی فرجی در این جلسه با تأکید بر بازتعریف رویکرد‌های سیاست خارجی در دوران کنونی

امنیتی

مقوله حفظ تمامیت ارضی و امنیت

مرزی، یکی از خطوط قرمز حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران است و تجربه تاریخی نشان داده که هر شکلی از نقض آن توسط هر نیرویی، بدون تعارفات و ملاحظات سیاسی به صورت قاطع و کوبنده پاسخ داده شده است. در مقابل، رژیم صهیونیستی که با چالش‌های متعدد داخلی و خارجی روبه‌رو است، به ظن خود سعی دارد از طریق دو راهبرد «جنگ در میان جنگ‌ها» و «هزار خنجر» (کشتن از طریق هزاران زخم) میدان منازعه امنیتی را تا مرزهای ایران توسعه دهد تا به نحوی ایران را در اطراف مرزهای خود زمینگیر کند. اینکه از یک سو حجم قاچاق اسلحه جنگی غیرمجاز به کشور افزایش ۳۰ درصدی نسبت به گذشته داشته و متعاقباً تعداد حملات تروریستی علیه نیروها و مقرهای حفظ امنیت به طرز بی‌سابقه‌ای افزایش یافته، به همین وضعیت و خامت‌باز، رژیم صهیونیستی و راهبردهای مذکور برای عقب‌نشاندن ایران از سیاست‌های منطقه‌ایش باز می‌گردد. ضمن اینکه قبلا نیز اندیشکده شورای آتلانتیک طرح تحریم و ترور فرماندهان میدانی نظامی و امنیتی را پیشنهاد داده بود که با فاصله کمی، توسط شبکه رسانه‌ای و میدانی مناقبین پیاده‌سازی شد و موجی از معرفی